

Walka z kryzysem

Powinno być naodwrot...

31 sierpnia Fundusz Bezrobocia obchodzić będzie dziesięciolecie. Odbędzie się m. in. „uroczysta akademja”. Nie wiem, o czym się na tej akademji będzie mówić. Napewno ciekawsze jest to co mówią cyfry z ubiegłych dziesięciu lat działalności Funduszu.

Wykazują one jedno: idea zapewnienia bezrobotnym środków do życia zbankrutowała. Nie mogło być inaczej. Nie można ubezpieczać od bezrobocia tak jak się ubezpiecza od pożaru, bo niema dokładnych podstaw dla obliczenia prawdopodobieństwa bezrobocia. Bezrobocie nie jest wydarzeniem o charakterze „losowym”.

W okresie jeszcze dobrej konjunktury, w roku 1929 Fundusz wypłacał zasiłki 53319 bezrobotnym na sumę 49795 tysięcy złotych, a w okresie największego nasilenia kryzysu, w roku 1933 korzystało z zasiłków 49394 bezrobotnych, którzy otrzymali razem 26360 tys. złotych. W roku 1929 zatrudnionych na robotach publicznych oraz w wielkim i średnim przemyśle było 1004 tysiące, a w roku 1933 tylko 696 tysięcy.

Jasny stąd wniosek, że ilość bezrobotnych od tego czasu wzrosła o 308 tysięcy conajmniej (w rzeczywistości jeszcze silniej), a ilość korzystających z zasiłków spadła o 4 tysiące.

Zatem Fundusz Bezrobocia wypłaca więcej zasiłków w okresie kiedy bezrobocie jest mniejsze, a mniej zasiłków kiedy ilość pozabawionych pracy i środków do życia wzrasta. W roku 1933 musiano dla braku funduszy wprowadzić ograniczenia korzystania zasiłków. Powinno być naodwrot...

Fundusz nie spełnia swej roli, jaką jest łagodzenie klęski bezrobocia wtedy, kiedy jest ona naprawdę klęską.

Zagadnienia bezrobocia nie da się takim plasterkiem załatwić. Tylko zabezpieczenie bardziej równomiernego przebiegu konjunktury może rozwiązać zagadnienie bezrobocia, jako zjawiska okresowego, nie mówiąc o wielkiem, choć ukrytym częściowym bezrobociu stałym, niezależnym od wahań konjunktur, które musi być rozwiązywane jeszcze innymi sposobami.

W. Z.

Mówią, że...

Dotychczas w obiegu znajduje się bonów inwestycyjnych na około 4 milionów złotych. Jak wiadomo emisja ich wynosiła 100 mil. zaś dekret przewiduje możliwość wypuszczenia do 100 mil.

Podobno boni nie chcą się utrzymać co obiegu i ciągle wracają do kas skarbowych, które, jak wiadomo, wymieniają je na gotówkę.

Pearl S. Buck

120)

SYNOWIE

Powieść

— Pies przekłty i złodziej — wrzasnął Wang Tygrys. — Był zwyczajnym żołnierzem, ja go wywyższyłem, zawdzięcza mi wszystko, a teraz buntuje się przeciwko mnie. Pies przekłty!

Pod wpływem rosnącego gniewu i wzburzenia Wang Tygrys zapomniał o synu, ruszył na dziedziniec, gdzie kwatrowali jego dowódcy i rozkazał, by pięć tysięcy ludzi stanęło w pogotowiu bojowym, gdyż wyruszy z nimi jeszcze tego samego dnia. Jak niespokojna woda zafalowały podwórce, popłoch ogarnął kobiety, dzieci i niewolnice na dźwięk wojennych okrzyków i szczęku broni. Teraz dopiero Wang Tygrys zwrócił się do zmęczonego bratanka swego i powiedział:

— Zjedź i wypocznij. Dobrze się sprawiłeś, nie minie cię nagroda. Wiem, że niejedną na twem miejscu potoczyły się buntownikami, bo bunt leży w naturze młodych, ty zaś pamiętałeś o związku krwi i dochowałeś mi wierności. Wywyższę cię za to.

Młodzieniec obejrzał się jednak podejrzliwie i wyszeptał:

— Stryju, ale czy aby z pewnością zabijesz Sokola? Gdy cię zobaczę, zacznę coś podejrzewać, bo mu powiedziałem, że jestem chory i muszę na jakiś czas wrócić do domu.

Na to Wang Tygrys odparł gniewnie:

— Zapewniam cię, że wystrzę miecz swój o jego ciało!

Tego dnia wyruszył Wang Tygrys na czele żołnierzy i zstawił na miejscu tylko tych, co się przyłączyli do niego po zdobyciu obleganego miasta, między innymi zaś i kapłana, który zdradził starego rozbójnika. Nie ufał mu. Ludziom swoim przyrzekł, że pozwoli im plądrować miasto, jeżeli dzielnie się sprawią, i że prócz tego wypłaci im dodatkowy żołd miesięczny.

Potworna lichwa na wsi

Chłopi płacą do 1200 proc. rocznie

„Temu i urzędy rozjemcze nie pomogą“

WPADLI W NĘDŻĘ PRZEZ ORGANIZACJE

Warto prócz suchych cyfr podać jeszcze niektóre uwagi rolników, udzielających odpowiedzi na ankietę, które pozwalają nie raz lepiej zrozumieć genezę zadłużenia wsi.

Zwrot w sprawie Żyrardowa

Przed kilku dniami prasa podała wiadomość o układzie zawartym przez Komitet obrony praw mniejszości akcjonariuszów Żyrardowa z grupą akcjonariuszów mniejszości. Według tego układu spory między akcjonariuszami polskimi a większością francuską miały być poddane Trybunałowi Arbitrażowemu. Arbitrem ze strony polskiej miał być prof. A. Krzyżanowski, zaś superarbitrem min. A. Zaleski lub Janusz ks. Radziwiłł. Trybunał miał wydać orzeczenie wiążące obie strony odnośnie do gospodarki Żyrardowa w okresie ostatnich dziesięciu lat i sporów na tem tie wynikłych.

Mniejszość polska miała dalej uzyskać dwa stanowiska (mniejszość) w zarządzie i trzy stanowiska (większość) w radzie re-

działu. Najsmutniejszą rzeczą jest zniechęcenie do spółdzielni. Tak np. rolnik wielkopolski pisze: „Byłem członkiem spółdzielni rolniczo-handlowej i ta upadła, a my mali głupcy musimy płacić za tych co w eksli nie wy-

działu. Najsmutniejszą rzeczą jest zniechęcenie do spółdzielni. Tak np. rolnik wielkopolski pisze: „Byłem członkiem spółdzielni rolniczo-handlowej i ta upadła, a my mali głupcy musimy płacić za tych co w eksli nie wy-

działu. Najsmutniejszą rzeczą jest zniechęcenie do spółdzielni. Tak np. rolnik wielkopolski pisze: „Byłem członkiem spółdzielni rolniczo-handlowej i ta upadła, a my mali głupcy musimy płacić za tych co w eksli nie wy-

Niemiecki przemysł bez surowców wskutek ograniczeń dewizowych

Prowadzona od 6 tygodni przez Bank Rzeszy gospodarka dewizowa, polegająca na dostarczaniu dewiz importerom w granicach przybyły walut zagranicznych, zahamowała wprawdzie dalszy spadek rezerwy dewizowej Banku, ale za to przysporzyła gospodarce niemieckiej dużo trudności. Od marca r. b. kontyngenty dewizowe obniżono do 5 proc. pierwotnych kontyngentów, a dla kredytów rembursowych do 10 proc., ograniczając temsamem importerów.

Niemieckie restrykcje dewizowe spowodowały poza tem zmniejszenie kredytów udzielonych przez zagranicę, a w niektórych

wypadkach cofnięcie tych kredytów. Tymczasem w następnych miesiącach oczekiwane jest dalsze ograniczenie importu surowców, szczególnie przemysłowych, co może wywołać przerwy w procesie produkcyjnym niektórych gałęzi przemysłowych spowodu braku surowców.

Aby temu zapobiec, odnośne działy produkcji mają otrzymać większe kwoty dewizowe od innych gałęzi przemysłowych, dysponujących większymi zapasami surowców. Jak dotąd niemiecka polityka dewizowa dąży konsekwentnie do tego, aby znacznie obniżyć import.

Spadek obrotów w Gdyni w lipcu b. r.

Ogólny miesięczny obrót zamorski portu gdyńskiego w lipcu b. r. łącznie z obrotem przybrzeżnym wyniósł 587.183,3 tonny, z czego na sam obrót zamorski przypada 580.114,7 tonny. Z tej liczby na przywóz przypada 100.845,8 tonn, a na wywóz 479.268,9 tonn. Obrót przybrzeżny łącznie z W. M. Gdańskiem oraz wnętrzem kraju drogą wodną wyniósł 7.068,6 tonn.

W porównaniu z lipcem ub. roku ogólne obroty towarowe w lipcu b. r. zmniejszyły się o 21.620,4 tonny. Od stycznia b. r. do 31 lipca b. r. ogólny obrót towarowy portu gdyńskiego wyniósł 3.974.346,1 tonn.

Przywykliśmy do notowania rekordów naszego portu. Obecnie bodaj po raz pierwszy mamy do czynienia ze spadkiem obrotów.

— Tyś mnie nauczył, jak się buntować przeciw dowódcy. Sam byłeś włóczęgą, wypędkiem z domu ojczywego, którego wywyższył stary generał.

Oburzony Wang Tygrys krzyknął popędliwie na żołnierzy, co go otaczali:

— Chciałem go przeszyć tym mieczem, ale to za piękna śmierć dla niego. Pokrajcie go i zdziczcie zeń pasy! Na to tylko zasłużył, zdradca!

Sokół, widząc, że nadśledził koniec, wyciągnął, zanim zdołał mu przeszkodzić, swój krótki sztylet i wbił go sobie we wnętrzości. A osuwając się na podłogę, wybełkotał:

— Nie boję się śmierci! Jeszcze dwadzieścia lat i znowu się narodzę w jakimś innym ciecie — i znów będę bohaterem.

Wang Tygrys na ten widok poczuł, że gniew w nim opada. Milczał przez chwilę i wreszcie rzekł zcichą:

— Wynieście trupa i pochowajcie go, gdzie chcecie. O ile wiem, nie miał rodziny, ani domu.

I znów po krótkiej chwili milczenia dorzucił:

— Wiedziałem, że był dzielny, ale nie wiedziałem, żeby był tak bohaterem. Złóżcie go w przypoitej trumnie.

Dnia tego Wang Tygrys zabronił żołnierzom plądrować miasto, a gdy kupcy złożyli okup rozdzielił pieniądze pomiędzy żołnierzy, jako rekompensatę za straconą możność złupienia miasta. Lecz mieszkańcy musieli potroić swój okup, zanim żołnierze się uspokoiли i zgodzili się zaniechać pogromu.

Wang Tygrys już tęsknił do syna, wyruszył więc do domu, pozostawiając w mieście Zającą Wargę aż do czasu powrotu swojego bratanka. Zabrał też dla pewności owe dwie armaty.

Przechodząc przez ulice, widział nienawistne spojrzenia mieszkańców rozpalonych na niego za kontrybucje, jakimi obłożył miasto. Pomyślał z gorzkością, że ludzie ci nienawidzą go za to, iż im zapewnił spokój. Ileż musieliby wycierpieć pod jarzmem Sokola!

— Nie znają oni wdzięczności, a mam miękkie serce.

[C. d. n.]

W KILKU WERSZACH

ZWYŻKA CEN NA GDANSKIM RYNKU ZBOŻOWYM

W tygodniu od 27 lipca do 2 sierpnia b. r. na gdańskim rynku zbożowym trwała nadal wyżka cen. Szczególnie mocna tendencja panowała dla jęczmienia. Popyt ze strony krajów importujących jest dobry, jednak podaż na miejscu nie jest zbyt wielka.

W Niemczech dokonywano transakcji po cenach urzędowych. Na giełdach zamorskich panowała również tendencja mocniejsza.

ŚWIATOWY EKSPORT PSZENICY ULEGIŁ POWAŻNIEMU ZMNIEJSZENIU

Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie szacuje na podstawie danych za 10 miesięcy bieżącej kampanji eksportu pszenicy, ogólny jej eksport przez wszystkie kraje eksportujące w ciągu całej kampanji na 14,2 miliona tonn. Eksport ten jest znacznie niższy od eksportu poprzedniej kampanji, wynoszącego 17,1 miljon tonn i będzie wogóle najniższy ze wszystkich w ciągu ostatniego 5-lecia.

STAN BURAKA CUKROWEGO W CZECHOSŁOWACJI

Stan buraka cukrowego w Czechosłowacji jest bardzo różnorodny, w zależności od opadów deszczowych, które nie wszędzie były dostateczne. Informacje z 107 cukrowni podają, że zaledwie 1 proc. zbiorów buraka jest bardzo dobry (w ub. r. 6 proc.), 50 proc. dobry (w ub. r. 68 proc.), 41 zadowalający, a 8 proc. zły (w ub. r. 2 proc.). Natomiast znacznie się poprawiła zawartość cukru, a mianowicie z 13,89 proc. w ub. r. na 15,64 proc. w b. r.

Z DNIEM DZISIEJSZYM Dr. WOJCIECH ZALESKI POWRÓCIŁ Z KILKUMIESIĘCZNEGO URLOPU I OBJĄŁ KIEROWNICTWO DZIAŁU GOSPODARCZEGO ABC

Pod ostrym kątem

W Zakładach Skody utworzono specjalny fundusz zapomogowy dla potrzebujących akcjonariuszów. Świety pomysł.

Zdarzało się podobno na wsi, że rzadca wspomaga właściciela majątku. Coś podobnego będzie w Zakładach Skody. Dyrektorzy udziałów będą zapomóg podupadłym akcjonariuszom, to jest właścicielom przedsiębiorstwa.

Pogłoski o tem, jakoby w szeregu polskich spółek akcyjnych miały być utworzone podobne komitety o celach filantropijnych, są przedwczesne.

Na giełdach

Waluty: Dolar 5.2575; frank francuski 34.90; frank szwajcarski 172.60; funt szterling 26.60; marka niemiecka 101.75; szyling austriacki 99.25; korona czeska 21.84.

Monety: Dolar złoty 8.91; rubel złoty 4.585.

Dewizy: Berlin 205.20; Belgia 124.34; Gdansk 172.62; Holandia 357.90; Londyn 26.62; Nowy Jork 5.27; Nowy Jork (kabel) 5.275; Paryż 34.90; Praha 21.77; Szwajcaria 172.67; Sztokholm 137.35; Wiochy 45.43.

Papiery procentowe: 3 proc. Poż. Budowlana 43.80; 4 proc. Poż. Dolarowa 53; 4 proc. Poż. Inwestycyjna 117; 4 proc. Poż. Inwestycyjna serjowa 119.50; 5 proc. Poż. Konwersyjna 63.15; 5 proc. Poż. Kolejowa 57.75; 6 proc. Poż. Dolarowa 72.50; 7 proc. Poż. Stabilizacyjna 67.75; 4,5 proc. Listy Zast. Ziemi 48.50; 5 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 69.50; 8 proc. L. Z. T. K. m. Warszawy 58.25.

Akcje: Bank Polski 86.50 — 86; Lilpop 9.75; Starachowice 10.70; Warsz. Tow. Akc. Fabr. Cukru 19.50; Ostrowiec 20; Modrzewski 3.75; Haberbusch 38.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Warszawa, 6.8. — Giełda zbożowa franco Warszawa za 100 kg. żyto stare i nowe 16,50—17,00; pszenica jedn. 748 gr. 23,00—23,50; pszenica zbierana 737 gr. 22,50—23,00; owies jednolity 468 gr. stary 18,50—19,00; owies zbierany 438 gr. stary 17,50—18,50; jęczmień przem. 632 gr. 18,50—19,00; jęczmień browarny 21,00—22,50; groch polny z workiem 24,00—26,00; groch „Wiktoria” z work. 40,00—45,00; wyka 17,00—18,00; peluska 21,50—22,50; rzepak zim. 41—43; łubin niebieski 9,00—9,50; łubin 60ty 10,50—11,50; mak niebieski z work. 50,00—53,00; ziemniaki fabryczne 3,75—4,00; mąka pszenna gat. I B 38,00—40,00; I C 38,00—38,00; I D 34,00—36,00; I E 32,00—34,00; gat. II B 30,00—32,00; II D 29,00—30,00; II F 25,00—29,00; II G 27,00—28,00; gat. III A 26,00—27,00; mąka żytnia I 55 proc. 26,00—27,00; I 65 proc. 24,00—25,00; II 19,00—20,00; mąka żytnia razowa 19,00—20,00; mąka żytnia poślednia 15,00—16,00; otręby pszenne grube stand. 13,00—13,50; pszenne średnie 12,50—13,00; otręby pszenne miałkie 12,50—13,00; żytnie 11,50—12,00; kuchy lniane 20,00—21,00; rzepakowe 15,00—15,50; kuchy słonecznikowe 42-44 proc. 18,50—19,50; 50% 21,00—21,50. Ogólny obrót 6.338 tonn w tem żyta 5.248 tonn. Tendencja słabnie.